

K budoucnosti dětských domovů nejen v Královéhradeckém kraji

Diskuze o institucionální roztržitosti péče o ohrožené děti, která se v nedávné době opět naplno rozeběhla a v mediální zkratce záhy scvrkla do další kampaně za zrušení dětských domovů, znovu navázala na dřívější záměry (čtěte [zde](#) a [zde také](#)) tohoto druhu.

Na skutečnosti plynoucí z rozdělení aktivit v této oblasti mezi MŠMT, MPSV a MZ opakovaně poukazuje např. úřad veřejného ochránce práv prostřednictvím *Zpráv z návštěv zařízení, v nichž se vykonává ústavní a ochranná výchova (2007, 2011)*.

Zejména velmi detailní report z roku 2011 (pozn. 172 stran textu), vycházející mimo jiné i z šetření v DD Broumov, který zřizuje Královéhradecký kraj, umožňuje doplnit si někdy [velmi kategorické pohledy](#) na roli dětských domovů v rámci sociální reality naší země o náhled oficiální lidskoprávní autority.

Na dlouhodobou [kritiku mezinárodních organizací](#) reagovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR plánem posílení prevence, služeb pro rodiny a naopak omezení financí na pobyt dětí v dětských domovech (nyní jde o nezanedbatelné a připustíme i lákavé 4 mld. Kč), které však přímo rušit nehodlá. K argumentaci MPSV se připojila [svou výzvou vládě](#) např. nezávislá platforma pro práva dětí vyrůstajících mimo rodinu - *Vteřina poté, z. s.* V podobném duchu se nese i [vyjádření Asociace Dítě a Rodina, z. s.](#) sdružující organizace aktivní v oblasti náhradní rodinné péče.

Ministryně práce Michaela Marksová měla dne 4. 11. 2015 s ministryní školství Kateřinou Valachovou a ministrem zdravotnictví Svatoplukem Němečkem podepsat memorandum o sjednocení péče o ohrožené děti pod MPSV. Nestalo se tak proto, že ministryně školství usoudila, že dá možnost krajským samosprávám, aby se prostřednictvím Asociace krajů k převodu vyjádřily.

Během listopadu se tedy k záměru vyjadřovali ředitelé krajem zřizovaných DD, tedy profesionálové stojící v pomyslné první linii. Z jejich argumentace vybírám:

- Současnou filozofií MPSV ČR je ponechávat děti v biologické (byť problémové) rodině co nejdéle, což zapřičiňuje, že se tak do zařízení umísťuje stále větší procento dětí, které již vyžadují speciálně pedagogický přístup, neboť jsou dlouhodobě zanedbávané po stránce psychické, fyzické i sociální - většinou je jejich osobnostní vývoj natolik narušen, že jej již nelze vrátit do normálu
- Činnost DD je systematicky kontrolována několika na sobě nezávislými institucemi – zřizovatel, ČŠI, Kancelář ombudsmana, státní zastupitelství, OSPOD ... což zajišťuje dodržování práv dětí, odbornou a kvalifikovanou práci s nimi, dodržování pravidel čerpání státních finančních prostředků – systém navrhovaný MPSV ČR toto nezaručuje
- Resort MŠMT prostřednictvím DD rodinného typu garantuje této cílové skupině dětí nejen sociální péči, ale zejména zajišťuje základní právo každého dítěte na výchovu a vzdělání
- Hlavním důvodem, že dítě skončí v dětském domově, není nedostatek peněz v rodině, ale to, že s nimi není vhodně naloženo. Jejich navýšení tedy v žádném případě nezaručí lepší fungování rodiny a výchovu dětí, ani jejich uplatnění ve společnosti
- Skutečně necítím potřebu a nevidím racionální důvody pro přechod pod MPSV a distribuci dalších „dotací“ do rodin bez zájmu o výchovu dětí.

- Další změna zřizovatele přinese nejistoty a neposkytne tolik potřebný klid a nadhled v naší práci. Většina dětí je mentálně postižená s různými poruchami chování a učení, současně pochází z patologického prostředí. Pokud tento proces bude připraven stejně nezodpovědně jako inkluze, uškodíme nejen dětem, ale celé společnosti
- Z pohledu praktické činnosti s dětmi je práce v dětském domově ryze školská problematika a není jediný podstatný racionální důvod, proč by dětské domovy měly být řízeny MPSV

V předposledním listopadovém týdnu hejtmani na zasedání Asociace krajů záměr odmítli.

Pokud bude paní ministryně Valachová hlasu krajů respektovat, jen dobře.

Pokud by chtěla obdobným způsobem vyslyšet názory na podle mého [uspěchaně připravovaný start projektu Společného vzdělávání](#) (inkluze), bylo by to ještě mnohem lepší. Od 18. listopadu běží připomínkové řízení ke znění vyhlášky k provedení paragrafu 19 školského zákona. Kraje se prostřednictvím svých školských odborů mají vyjádřit do 4. 12. 2015 – to není vzhledem k nutnosti prostudovat 150 stran A4 časově úplně komfortní. Osobně jsem ve velkých rozpacích nad termínem 1. 9. 2016, s kterým MŠMT pro spuštění „plné inkluze“ v návrhu pracuje, když v komentáři k němu jednoznačně identifikuje jako rizika nedostatek financí ze státních zdrojů a nedostatečný počet odborníků pro práci ve školských poradenských zařízeních. Nemáme peníze ani lidi a jdeme za pár měsíců do toho?

Ale to už je zase jiný příběh. Co tomu asi říká poradkyně obou paní ministryň [Klára Šimáčková Laurenčíková a spol.](#)